

ספר
מים
חיים

מקואות • מכשירין
ודים

כתבי תלמידים

תש"ט

מתוך לימוד עם מרן האו"ן
רבי חיים שמואלביץ זצוק"ל

מים חיים

על מסכתות

מקואות * מכשירין * ידיים

כתבי תלמידים

מתוך מו"מ ולימוד בצוותא

עם מרן הגאון רבי חיים שמואלביץ זצוק"ל

ראש ישיבת מיר

גרשמו ע"י תלמידו הגאון רבי דוד פריימן שליט"א

0827146-10

יצא לאור בחסדי השי"ת

ירושלים התשמ"ט

הרב רפאל שמואלביץ

ר"מ בישיבת מיר

ירושלים

לידידי הגאון ר' דוד פריימן שליט"א

שלום ורב ברכה

ב"ה ב' אב תשס"ח

שמחה גדולה שמחתי לראות גליונות נדפסים מתוך ספרך הגדול "מים חיים" על מסכתות מקואות, מכשירין וידים, ובו הבאת לאור עולם את מה שנתחדש בלימודך בצוותא עם אאמו"ר זצ"ל, ורובא דרובא של הדברים שבו הם משל אאמו"ר.

הן ידעתי את גודל חיבתך אצל אאמו"ר זצ"ל, שהיית סמוך על שלחן תורתו שנים רבות, ולא החסרת שום שיעור כללי וחבורה שהיה משמיע בביתו. אף היה לומד אתך אישית דבר יום ביומו רבות בשנים, והדברים שלמדת אתו נושאים פירות ופירי פירות עד היום. ואכן נתקיים בך האמור "נוצר תאנה יאכל פריה", וכבר זכית להרביץ תורה בישראל, ותלמידים רבים נאותין לאור תורתך.

מאוד התרשמתי מגודל הכשרונות העמל והיגיעה שהושקעו בספר זה, שהתוצאות המופלאות שלהם נראות לעין כל. העברת הדברים שבעל פה לדברים שבכתב, אינו פשוט כלל ועיקר, ועוד יותר מכך עריכתן בטוב טעם ודעת, מעשה אומן עשוי לתפארת.

אם כי שהדברים נאמרו על ידי אאמו"ר בדרך של משא ומתן בשעת לימודו, ולא כולם הם מסקנת סוף דעתו, אך מ"מ הם משמחי לב, והרבה מרגליות נתגלו בסוגיות החמורות שבמסכתות הללו, והן נוצצות ומאירות עינים לכל באי שער הסוגיות הללו, וגדולה התועלת ללומדי מסכתות אלו אשר ירוו נפשם במעינות הנובעים בספר גדול זה, ועוד יותר מכך בענינים הכלליים שנתבארו בספר, והם מתפשטים למרחבי הש"ס, כללים ופרטים הנוגעים לכל מקום שאליו לומדי התורה מגיעים, ונתגלה בהם אור יקרות המרחיב את הדעת.

והנני בטוח שספר גדול זה יתקבל ברעוא אצל קהל הלומדים מבקשי השם, ואברכך שעוד תוסיף אומץ ותגביר חיל לפתוח שערי אורה זו תורה במסכתות אחרות, ולהנות את עולם התורה בספריך הבאים, אשר רבים ישוטטו בהם לבקש דעת ולהוסיף חכמה, הן מתורת אאמו"ר זצ"ל, והן מהדברים שמתחדשים על ידך, להגדיל תורה ולהאדירה.

בשמיך ושמך ה"ה בשמך, זכאך וזכאך וזכאך וזכאך וזכאך וזכאך
אשר הוא צמח לך סיבה ש תורה, וזה גם באופן אחר
כי אברכך לך אף דעתך
בידידי - נאמן
רבא אאמו"ר

משנה ד

בדין פסול מקוה בתחילה ע"י רביעית שאובין

כדאמרי' בפסחים (יז, ב), ואפשר לפרש כן כוונת הר"ש דבשיעור זה אינו נפסל ברביעית שאובין.

פא. והנה הא דלר"א רביעית שאובין פוסלת בתחילה היינו משום שרביעית היא שיעור מקוה, דהא מדאורייתא כשר שיעור זה להטביל בו מחטין וצינוריות, וכיון דאיכא רביעית שאובין הו"ל מקוה שכולו שאוב, ופסול מדאורייתא או מדרבנן^פ, ולכן פוסל את כל המים שנפלו לשם אח"כ, כיון דחל עליו שם מקוה פסול^פ.

ונראה דהא דקאמר ר"א דרביעית מים פוסלת בתחילה, היינו דווקא היכא דליכא מי גשמים כלל^פ, שאז כשנעשה רביעית דאית ביה שיעור מקוה הוי כולו שאוב, ובכה"ג נפסל לר"א ולא מהני להוסיף עליו מי גשמים, אבל אם היה בו כל שהוא מי גשמים לפני שנפלו לתוכו מים שאובין, דינו כבסוף ושיעורו

פ. רבי אליעזר אומר רביעית מים שאובין בתחילה פוסלין את המקוה, ושלשה לוגין על פני המים. וחכמים אומרים, בין בתחלה בין בסוף שיעורו שלשה לוגין. הר"ש פירש דלר"א הא דשאובין פוסלין רק בשלשה לוגין היינו בסוף, שהיה בו כבר מים הרבה. ולא נתפרש מהו שיעור "מים הרבה" שאז אינו נפסל אלא בג' לוגין.

ולקמן (מ"ז) תנן המניח קנקנים בראש הגג לנגבן ונתמלאו מים, רבי אליעזר אומר, אם עונת גשמים הוא, אם יש בו כמעט מים בכור ישבר וכו'. ופי' הר"ש שם דר"א לטעמיה דאמר לעיל רביעית מים פוסלין בתחילה וכו', ולשון מתני' שם לא משמע דאיכא רוב שיעור מקוה בכור, ואי אפשר לומר דזהו השיעור לר"א, אך אפשר דמיירי התם כשיש בכור רביעית מי גשמים, שהוא שיעור מקוה הכשר להטביל בו מחטין וצינוריות

פא. ע"י בריש לעיל (מ"ב).

פו. סברא זו נזכרה בתוס' ב"ב (סו, א ד"ה מכלל) וברא"ש הל' מקואות (ס"א, א). אולם צ"ב לפי"ז אמאי פוסל ר"א רק ברביעית שאובין, הא פסול כולו שאוב שייך גם כשיש בו מי גשמים, דמי"מ כל שאין בו רוב כשרין פסול משום כולו שאוב, וכמי"ש הר"ש לעיל מ"ג לענן שיעור מ' סאה, וה"ה לענן שיעור רביעית לכלים מן התורה כל שאין בו רוב רביעית מי גשמים פסול מטעם רובו שאוב (רמ"ק).

פז. וכ"מ לשון הר"ש כאן (ד"ה בתחילה) שבי' שהמקוה לא היה בו מים כלל, וע"ע בריש להלן (מ"ז ד"ה לא ישבר) שבי' כע"ז זכשאין בו מים כלל נמי לא ישבר, עיי"ש.